

1948/2

COOLMUS

„အမြတ်ဆက်၊ ပို့ချေနာရေး၊
လိပ်စီး၊ ပျောက်သွေးလတ် မဲ့အရှင်၊
လာ ရွှေပြံ၊ ပျောက်သွေးလတ်၊ လိုအွေးလိုတော်
လာမဖြစ်ပေးလေ ဂာအပ်လို့။“ ပြန်လည်ဖော်ပေး
ပါသော်လည်းကောင်း၊

544/2

№ 6 ့ ၃ ၆ ့ ၅ ၆ ့ ၅

„ଅୟାପରେଣି, ତୁରନ୍ତା ହେବାକୁଣ୍ଡା,
ନୀଖିନ୍ତେ, କାରନ୍ତପେଦତ ମ୍ଲାନ୍ଧାର୍ଥକାର୍ଯ୍ୟା
ରେ ଶେର୍ପି, କାରନ୍ତପେଦର, ଅନ୍ତର୍ମଳାକାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ସାମାନ୍ୟରେ ଜୀବାଚାରିତମାନ୍ତରିକାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ।”

CPU Cache

ნახაზები თოსებში გამარტილია

რუსთავის მერცხლები

რედაქციისაგან

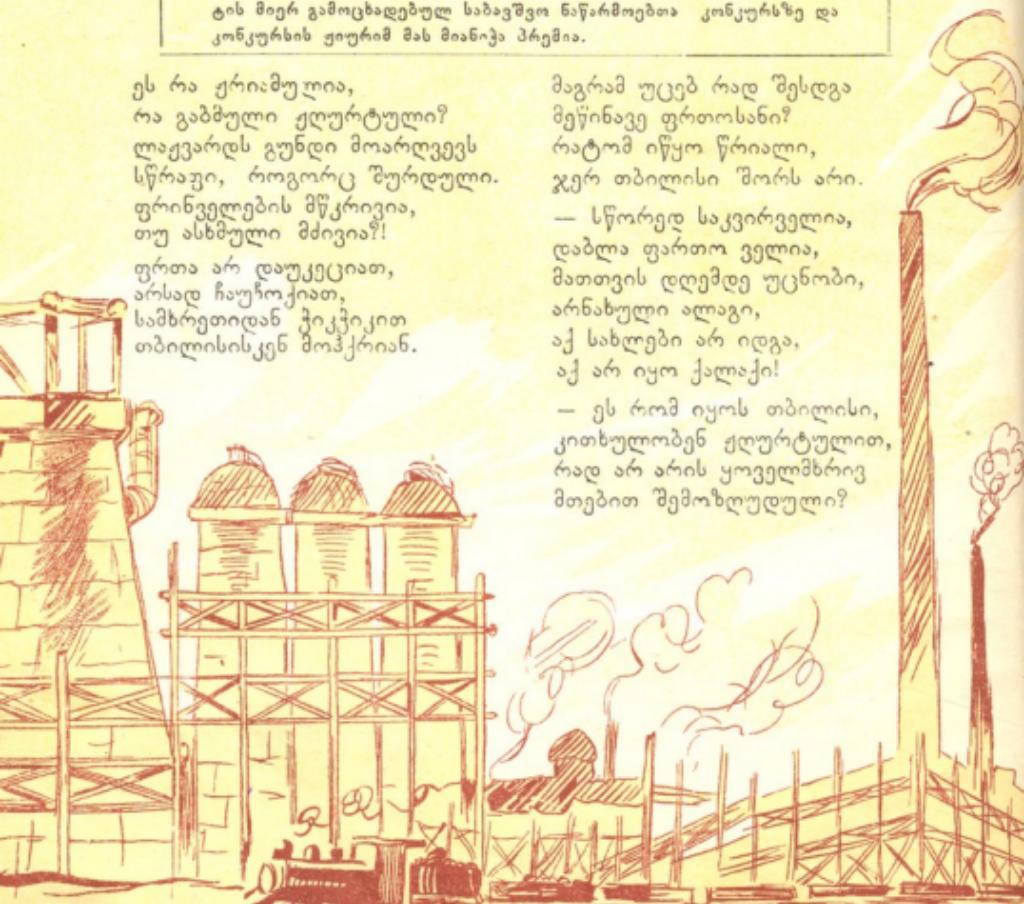
ցև հա յիրամեցլուս,
 Հա գածմշալու յըլուրթւլուն?
 Ըլայզարծս ջշնձու մռարլուց
 Ավրայզու, ռոշորդը Շուրճլու-
 ցրոնցեղեցիս միշկրուց,
 Եւ ասեմշալու մմօցուն?
 Գրտա ա՛ր Ըասպարատ,
 Տրասալ հասկոյցիտ,
 Տամերցտուցան քոյզոյցիտ
 Ունլուսնուց մռայիրուն.

მაგრამ უცებ რად შესდგა
მეწინავე ფრთოსანი?

რატომ იწყო წრიალი,
ჯერ თბილისი შორს არი.

— სწორედ საკვირველია,
დაბლა ფართო ველია,
მათვის დღემდე უცნობი,
არნახული ალაგი,
აქ სახლები არ იდგა,
აქ არ იყო ქალაქი!

— ეს რომ იყოს თბილისი,
კითხულობენ ქლურტულით,
რად არ არის ყოველმხრივ
მთებით შემოზღუდული?

450

წამსევ თვალში გელუმა
განსხვავება მთვარი -
აქ არც სანაპიროა,
არც სტალინის მთა არი!
ამ ადგილის ქალაქი -
როდის გაჩინდა ასხელა,
ნეტავ რა ქალაქია,
ან რა ჰქეიან სახელად?
ალაგ-ალაგ ტყე მოჩანს,
ალაგ-ალაგ ბალახი,
მოდი ენახოთ ქალაქი,
ვინ ააგო ქალაქი!

ესა ოქვეს და ჩატრინდნენ,
თითქო ჩაშეკრძნე მთის ნიავს,
— ჭიკ-ჭიკ-ჭიკ-ჭიკ! — ჩასხახს,
ეს ქალაქი ვისია?
ზოგი იქით გაქნდა,
ზოგმა აქეთ იხტუნა,
არეინ გასცათ პასუხი,
მხოლოდ ერთმა ჩიტუნამ
მოულოდნელ ჭიკჭიკზე
პირი მათენ იბრუნა.

დინჯად, აუჩქარებლად
მათენ გამოეშურა,
რუხი ეცეა ქათიბი,
ქუდიც რუხი ეხურა,
მოქავევნენ მეტრცლები,
იცნეს ძველი ბელურა.

გაიფხორა ბელურა.
განზე გადგა თავენება;
— „წრიპ-წრიპ-წრიპ-წრიპ,
რასა გავს

თქვენი ამპარტავენება,
განა დღემდე არ იცით
ეს ქალაქი ვისია?
ჩემი და ჩემი ძმისია,
ჩემი და ჩემი ძმისია!“
— ხახა-ხახა, ჭიკ-ჭიკ-ჭიკ...
გაიგონეთ ეგ რა თქვა?
ქალაქიაც არ გვიშევბს,
ბელურა გვთხოვს ნებარავას.
შენთვის სადა გვუალიან,
დალლილი ვართ ძალიან.
ჩვენ არ გვინდა ნებართვა,
არც არავინ თავდები,
ბევრი რაღად ვიფრინოთ,
აქვე დავბინავდებით.

ქალაქია ლამაზი,
ბრწყინავს, როგორც ალმასი.
სახლებია ახალი,
ნათელი და მაღალი.

შევერვევით სულ მალე,
ჯერ თუ გვეუცხოვება,
სჯობს ძევლსახი მიუწყვრებას,
ახალ სახლში ცორვიება!

ზოგ შენობას ჯერ კიდევ
სახურავი არ ჰქონდა,
ჯერ ფანჯრებიც არ ჰქონდა,
შიგ ნიავი და კეროდა.

ზოგიც დამთავრებული
იყო, მაგრამ დროვით,
იღდა გარშემორტყმული
მაინც ხარაჩოებით.

და მერცხლებმა ერთმანეთს
დაუძინეს: „აქეთო,
ახლა არი სალამი
ხარაჩოზე დავსხდეთო,
ბინა ხვალ ავარჩიოთ,
ბუდე დღისით ვაკეთოთ.“

მხოლოდ ერთი მერცხალი
გადგა განმარტოებით,
ბინად არ მოეწონა
ქარხნის ხარაჩოები
მაღალ კედლებს მოშორდა,
შემობრუნდა უცბად და
ბელურასთან მიკოცდა,
ძმობა გამოუცხადა:

— შორიდან ვარ მოსული,
ბევრი ჭირის მნახველი,
მსურს შენს ახლო დავსახლდე,
დავივიწყო ნაღველი.

რაკი მასპინხელი ხარ,
ეს ქალაქიც შენია,
შენი სახლის ერდობზე
ცომვრება მირჩევნია.

საღმე ბინა გექნება,
აიგანზე საშენო,
თორემ ხარაჩოებზე
ბუდე, როგორ ვაშენო?“

გაეხარდა ბელურას,
თვედაბალი ყოფილა,
სახლში შეიბატიეა,
თითქმის დაიძმობილა.

— ჩემი ბინა აქ არი,
ბუდე შევეარ მაგარი,
აქ არც სიცხე მაწუხებს,
არც წვიმა და ავდარი.

აბა როგორ ვენდობი
უარდულსა და ხარაჩის,
განა მყუდრო იდაში
დამკვიდრება არა ჯობს?
ეს მუშათა სახლია,
ირგვლივ ბალი ავლია.
ქარხნებიდან შორისა დგას
კახტად წამომართული,
ბანს და ერდოს უმშვენებს
ჩუქურთმები ქართული.

ბუდე აქ აიშენე,
ჩემი ოდა ღიდია.
აიგანი ერთ-ერთი
მთლად შენთვის დამითმია.

მოეხვია მერცხალი:
— ამას რას მოვესწარი!
ძმობა უნდა ასეთი,
მასპინძლობაც ეს არი!

მითხარ რით გემსახურო,
ვალის გადასახდელად?
რა კარგი ქალაქია,
რას ეძახით სახელად?

— ქალაქს ჰქვიან რუსთავი,
გაბლავთ ქვეყნის მშვენება!
ჯერ არ დამთავრებულა
მისი ზრდა და შენება

მოწმე მხოლოდ მე ვიყავ,
ერთადერთი ფრინველი,
როცა გადგეს ქალაქის
საძირკველი პირველი.

ფეხზე თოვლი მეყარა,
ფრთხებზე ყინვის ვერცხლები...
აბა მაშინ სად იყვნენ
ეგ ავაყი მერცხლები?

რატომ ჩემებრ აქ ყოფნა
მაშინვე არ ინდომეს?
უდარდელად დაფრენდნენ
ეგვიპტეს და ინდოეთს.

— უდარდელად? ვინა თქვა,
ვნახეთ ბევრი აედარი,
თბილ ქვეყნებში ჩაგვმწარდა
წლევანდელი ზამთარი.

ზანგის ბანზე ვცხოვრობდით,
ბევრი, განა მარტონი,
იყო ზანგი მშრომელი,
ჩვენი სახლის პატრონი.

მუშაობდა დღე და ღამ,
ჩუმად, წელში წახრილი,
მაინც გულს უწყალებდა
პატარების ძახილი.

— გვშიან, გვშიან მამაო —
შრომა იყო ამაო.

ჩემს მეზობლიად ბუდობდნენ
იქაური მერცხლები,
ბუდეს არ შორდებოდნენ
ფრთხებვეშ ეწყოთ კვერცხები.
დიდის ზრუნვით დაწეექს
ბარტყნი ლაუზებართონი...
ერთხანს მშვიდად ვცხოვრობ-

დით
ჩვენც და სახლის პატრონიც.

მაგრამ ერთხელ (ო, ის დღე
ჩემთვის დაუკიწყარი!)

შემოლეჭეს ყიქინით
ჩვენი სახლის ჭიშკარი.
სწორედ იმ წუთს, დაღლილი
ზანგი დაჯდა ბავშვებთან,
თმანუქუქა ბიქუნას,
მუხლზე ათამაშებდა.

შემოვიდნენ მთვრალები,
კეტებით და შოლტებით,
საბოლოო ზანგს დაუწყეს
ცემა გაბოროტებით.

— დევი, დროზე გვიშველე,
თორემ ცეცხლი გვედება!

რით ეშველა, დაფრინდა
ირგვლივ ბედ დალუპული,
ფრენა შათ არ შეეძლოთ,
ჯერ არ ესხათ ბუმბული.

მე ვერაფრით ვუშველე,
მათენ ფრთაც ვერ დავძარი,
წამრთ თვალთ დამიბნელდა,
ბარტყებს მისწვდა ხანდარი,
საშრელმა ზრიალმა,
ყველას დაგვეცა თავზარი.

— : —

ასე დასწევს სახლკარი
ზანგის მამა-პაპათა,
ფერფლი დარჩა ქოხისგან,
ისიც ქარმა გაჰჭანტა,
ჩემი ბუდეც დაიწეა,
მერცხლის საძი ნამცეცაც,
მათი ღედის შემყურე
სევდამ ისე ამწერა,
რომ სიკვდილი ვინატრე,
ვწყვილე ჩემი გაჩენა,
შე იქ აღარ შემეძლო
ახლო-მახლო დარჩენა.

ავდექ, გადავიკარგე,
გავეცალე იმ მხარეს,
მყუდრო ადგილს ვეძებდი,
სიწუნიდეს და სიწყნარეს.

სამდლეს მარტო ვაფრინე,
არსად დავდგი კარავი,
ნათესავი, ნაცნობი
არ შემომხვდა არავინ.

არსად შემხვდა წალკოტი,
ბოლი თვალგასახარი,
ბოლოს ერთგახ შევჩერდი,
ვნახე ნაქალაქარი.

თავად თეთრკანიანი
იყო ყველა შათგანი,
— აქვე მოვკლათ ზანგიო,
გაისმოდა ყაყანი,
ყველაფერი დალეწეს
სკამიც, ბავშვის აკვანიც.
ბავშვთა ტირილს ფარავდა
მათი ურცხვი ხარხარი,
ერთმა წამოიძახა:
„დავწვათ ზანგის სახლკარი!“
ეს ითქვა და სახლს ეცა
მთელი გუნდი ყაჩალთა,
წამსვე ბოლი ავარდა,
წამსვე ცეცხლი გაჩალდა.

ალი მალლა ავარდა,
კედლებს ასცდა თუ არა,
შავმა კვამლომა ნუდესაც
ირგვლივ შემოუარა.

წამოიკრენ მერცხლები,
ვყვირით, მხენელი ვინ არი?
აქეყლობინდნენ ბარტყებიც
მანაძ მშვიდად მძიმორი:

— დედი ჩქარა, ჩქარა,
ბოლმა მთლად დაგვუარაო.
ახლაც მესმის მათი ხმა,
დედისადმი ეედრება:

ուղար, հոգոռը շահածն
թիւսցան ցալածյալը,
յաւո Մոց առ կեռառածն,
ահսած հանգա և լուլգման.
նանցրեցք թու ծոծռաւոճնեն
մեռլուց վորուս ձանլոցն,
մոխիւնցրուսցան ճայլյալն
ցավա դուր սանլոցն.
մեսյան ածլու մյենաս
նանցրեցքն ուրալու,
հասագուցնաւ, յալայիս
տացն զովոց ուրալու.
սականնաւ ցամոհնաւ
յև մյերկելոցն լամյարու,
տուրմիւ մատաւ հիմաւու
ճայլպառաւ սանլյարու.
տուրմե ոսու յալայիս
յաներա, Ծուրդա նամենու,
յանեցն դա սակլոցն
նայուն մոյամյանու.

ոսու պայլա Տոյետո
յանելու մուրոցն,
մոնեցնու կեռառածճնեն
ոյսայրու մյայօրոցն.
ծոլուս մատաւ այցեսու
մոտմոնցն ուրալա,

եալնե օլսգա, աչանցա,
գրութա ապրուալա.

ոսու տացբամյերոցն,
ծորմոլա յեգմութերոլու,
մոումորց լորիանուտ
գամիւրռածլոցն լուլուն
և հուցեսաւ սոմշցուն
գագաւ մուսահյանցն,
լիորց մամոն օցեսենցն
մոմիւ ծոմեծամյանցն.

մերմա յալայիս ծոմեցն
Մայու լլու-լոմես այսարա
գա լոման յալայի
ոյւրա նայալոյարաւ.

եանծարս ցալարհենուլու
արց սանլու, արց եցա,
հյանու ծուլու-սանլ-յարուց
նանցրեցք թու մարեսա! —

յևս ոյշես դա արուրճնեն,
Մյյենց յրոտո նորուլու,
սիցուրնու պոտուլան
հյմու ծցուն նուրնու

Մյն տացաւ ոյշու, յև առու
շահարկուլու նամտարու?
հյանցն ճայլյալն պայմանցն
յայլյան զոնից սաւ առու!

ერთად დავუჩრენთ იმ დღიდან
ერთურთს აღარ ვშორდებით,
გავატარეთ ზამთარი
ტირილით და გოდებით.

გაზაფხული რომ დაღა,
ახდა ჩვენი ოცნებაც,
ცაში სწრაფად გაებით
ქარავანი ფრთოსნებმა

აქ არ გავჩერდებოდით,
თუნდ ავევსეთ ოქროთი,
სიხარულით, ჭიჭიკით
თბილისისკენ მოვქროდით.

თვეენი მხარე ქცეულა
ბალხარად და ვენახად,
ამ ადგილას ქალაქი
ძველად ჩვენ არ გვენახა,
აქ რომ ცხოვრობ მუდმივად,
ბედნიერი შენა ხარ!

-:-

თვალუწვდენელ მინდორზე
ლამე დაწვა მეფურად,
ცალკე მერცხალს ეძინა,
ცალკე თვლებდა ბელურა.
ქარხნებს, სახლებს, ცველაფერს
ღამის ბინდი ეხურა.

-:-

განთიადმა გაპტანტა
ბნელი ღამის უკუნი,
დილით აღრე გაისმა
საყვირების გუგუნი.

ზოგმა ისე იხუვლა,
თითქო მართლა მეხია,
ხარაწოებს მუშები
ფუტკარივით ეხვია.

უთვალავი მერცხალი
ქქროდა, როგორც შურდული
და რუსთავის ქუჩებში
იდგა მათი ქლურტული.

აქ მათ ცეცხლს არ მისცემდნენ,
ხელსაც არვინ ახლებდათ,
ტრიალებდნენ ფუსტუსით
ჩუქურთმიან სახლებთან.

იყეობდნენ ბუდეებს,
იყვნენ ზრუნვით გართული,
აივნები გაიკვეს
თითო-თითო სართული.

დაავიწყდა ბელურას
მათი ამპარტავნება,
მერცხლებს კარი გაუღო,
წყენას თავი ანება.

შეიბრალა ფრთოსნები
ბევრი კირის მომსწრები,

ზოგს თივა მიუტანა,
ზოგს მიწა და ალიზი...
აივნებზე ბუდეებს
აშენებდნენ ხალისით.

მასპინძელი ბელურა
ტრიალებდა ვეფხურად.

ვაშანდ ჭალის

ნახატი რ. სტურუასი.

დიდი ობაზი

ანდრეიკოს ცრემლები

ეს იყო ომის წელებში. საბავშვო სახლის დირექტორმა დეიდა თამარმა პატარა უკრაინენლი ბავშვი მოიყვანა. დედა აღტე მოუედომოდა ბავშვს, მამა ფრონტზე დაქარგოდა. სახლ-კირი გერმანელებმა გადაუწვეს. ბავშვს განაწიმების სახე ჰქონდა ლაპარაქს ერიდებოდა. იმ სალამის დირექტორმა ცალკე ოთახში დაძინა ბავშვი. ბევრი გამოკითხვით არ შეუწისებია. მეორე დილით კი გამოიყვანა და ამხანგებს გააცნო:

— აბა, თქვენ იცით, ჩემი კარგებო, როგორ შეიტყობით, ნამდვილ ძმა-სივით შეიგვარებთ და მაღლე გაუნისებთ მწერალებას, — მიმართა დეიდა თამარმა ბავშვებს და პატარა ანდრეიკოს ალექსინად გადაუსეა ხელი თმაზე.

ბავშვს მღელებისგან სახე დაეგრძინა, გული აუქსტოლდა და ქვითინი აუკარდა. გზი გაეხსნა ცრემლებს. კველამ თავისებურად გამიარა თანაგრძობა: ზოგს ცრემლი მოადგა თვლის, ზოგიც მიუახლოვდა, თოთქო მიუახლოვდა, თოთქო უუნგებოდა: „ნუ გვიზინი, მე შენთან ვიწებით“. კველა ცდილობდა, როგორმე ეკრძონდინა ეს ანდრეიკოსთვის, რომ პირველს მას მიეღო ახალოსული ამხანგის ნდობა და მეგობრობა.

დეიდა თმორს სახეზე ღიმილი გადაეფინა. მან სიყვარულით გადახედა ანდრეიკოს, მერე ბავშვებს და თქვა:

— ბალა მარტო დასტოუროთ. ეს გამობრუნების პირველი ნიშანია. ხომ გახსოვთ, გუშინ არ შეეძლო ტირილი. რამდენიმე ხანი თავისთვის იყოს. — მან შპობლიური სითბოთი მიიკრა ბავშვი და ეზოში ჩიყვანა.

ჩა გადასწუვორეს ბავშვებმა

ბავშვები დილხასნ ვაოგნებული იღენენ. ვერავინ ბედავდა სიტყვის თქმას, რომ ამხანაგების თვალში უგულო არ გამოიწინოს.

ქანირა გოგიმ მანც ვერ მოითმინა. ის კველაზე მოუსვერარი და ცელები იყო. დღე ერთი იყო, იგი ასჯერ მოიჩრდნდა საბავშვო სახლის ფართო ეზოებსა

და ბარებს. ზეპირად იკოდა რომელ ხეხე რამდენი ბუდე და ბარტყი იყო. ბიქები
უსაყველურებლენჯ: — ჩიტებს ნუ აფრთხობო, — მაგრამ გოგი თავს იშართლებდა ვნა-
ხულობ, რომ კიანკველები არ ჰექსიონი. — ბავშვებს კი ბარტყების ღილ შერაც
კიანკველები მისინია.

უტრის ულეო
სისამართვა

გოგი წრეში ჰექსია და რისიანად განაცხადა:

— რას დაბლერილასართ? ბიქი ის იქნება, ვინც რამეს მოიგონებს და ანდრე-
ის გააზიარულებს. მე უკვე მოიციქუ, მაგრამ ჯერ არ გეტყვით. ჯერ თქვენი
წარმატება.

ეს აზრი ბავშვებს მოეწონათ. წუთით კველა გარინდა, კველას გაუფართოვ-
და თვალი, თოთქოს რამე გმოცანას ხსინიან.

— მე ჩემს ბორილის ვაჩქებ, — პირველმა წამითამა გიეიმ. ბავშვებმა გაეკო-
რებით გადახდებს გივის. ეს მისანი ღილი მსხვერპლი იყო, რაღაც კველას
იკოდა რა ძეირი დაუჯდა მას ბორილის მოსოფება. გივის მხოლოდ მაშინ დართეს
ბორილის მოვლის ნება, როცა მას სწავლის საქმე გამოისურა და სამიანების ნა-
ცვლად მესამე შეოთხდში ხუთიანები მიიღო.

— ბორილი რა ბიჭის საქმა! — დაბოთხებული ხმით გადაჭრა გრგიმ, — იქნება
ნინოს წიწილები და მართის გოგებიც მიეცეთ!

გივი გაწითლდა, მაგრამ ცერაფერი თქვა. გულში კი დარწმუნებული იყო
გოგი სტუმდა, და საშუალება რომ ჰქონდა თეითონაც სიამოცებით მიიღე-
ბდა მოელი სახლის საყარელ ბორილის.

— ამა წავიდეთ და მოიციქუროთ, — თქვა გოგიმ უკვე თვით დაჯერებული ხმით
რაკი დარწმუნდა, რამდენ ამანაგებს მისი აზრი მოეწონათ.

კველა დაიძრა, მხოლოდ ნორარი იდგა ჩაფიქრებული.

— ნორარ, რა მოგივიდა? — ჰექსის ამანაგებმა და პასუხს არც კი დაელო-
დნენ, ეზოში ჩავიდნენ.

ნორარის ფიქრები

„რა საოცრადა ჰექს ანდრეიოს ბედი ჩემსას: დედა ადრე მოუკედა, მამა
ოშში დაეკარგა... გულადი ბიჭი ჩას. როგორ ყოჩადა უჭირავს თავი... გუშინ
ახლოს არავინ მიიქარა; მარტობას არჩევდა. დღეს კი გადაუსვა თუ არ დეიდა
თამარმა თავზე ხელი, ცურმლები წასკდა. მეტ სწორედ ასე მომიკრდა პირველად,
რომ მოვედო. დეიდა თამარისთან ქალი სხვა არც იქნება ქეყნად. კველა უყვარს,
მაშინვე შეგატყობს, თუ ამე გრძევა ან გაწუბებს. ბექრ ლაპირაქს კი არ დაგიშ-
უებს თმაზე ხელს გადაისავს და მოჩნდა, გაინკურნები. ეს უნდა გაიგოს ანდრეი-
კომაც. გაიგებს... თეითონებ მიხედება... მომწოდის ანდრეკო, ჩემი შეგობარი უნ-
და გახდეს... ნერა ვიკოდე რა მოიციქრა გოგიმ. ვიცი: ალბათ ბუდეებს აჩენებს
მერე ეს რა?.. ამ, აა ნამდელი საჩრეარი!“ ნორარი უცებ მოწყდა აღგილს,
უიშტორ გაირბინა გრძელი დერევანი და თოთქოს ფრთხი შეესხაო, წაში ეზოში
გამჩნდა.

ანდრეკო დიდი კალის ხის ჭვეშ იჯდა. ცრუმლებ შეშერალი. თვალები
აქარა-გურიის დათველილი მოებისთვის მიეპურო და გაზრინდებულიყო. გურიის
მოების სიმშევიდემ მასც სიმშევიდე მოუპოვა. არცი გაუგონია მოახლოვებული
ნორარის ფეხის ხშა. ფიქრებში იყო წასული.

(გაგრძელება იქნება)

ბურთის სიმღერა

მე ბურთი ვარ, მჩგვადა ბურთი,
მოხდენიდა, მაჩი ვარ,
მთდად თავი ვარ, მაჩტო თავი,
თავით გატუშავ, გაერმიგაჩ!
ბიჭუნები, გოგონები
ყველა მე მეტანება,
ამ თავის ვუიცავ, პავშეებისთვის
თავი არ მენანება!
ხედს გამკრავენ, ავფრინდები,
ძირს მიწაზე ვერ დაგები;
თავი მე არ მეტკინება,
აბა სად შეაქა გვერდები!
ბუ, ბუ, ბუ, ბუქს გავიძახი,
ავდიგარ და გავიდივა.
მეც მომწონს და ოქვენც მოგწონეაჩთ,
არმ ცელები და მაჩი ვარ!
ჯენც ჩიდმისავით მაჩი აჩის,
ძხოდო ის გამენევა,
ხან მიწაზე ვეორჩაიარობ,
ხან ჟერში, მშებე ვარ!
მიყვაჩის ჩოცა ლეხს გამკრავენ,
მშევნის მალდა აგლება!
ჰე, ბავშვებო, გატრიადით,
ჰანი გავიმაგრდებათ;
სახურებაც მაგეშდებათ
ყაყაჩო და ვატები,
შეიქმნებით ჭანმაგარი,
მოხდენიდა, მაჩები!

ილია სისაჩალიძე.
ნახატი გ. ჩირინაშვილისა.

ჩიტი მეტალავრე

ჩემო პატარა მკითხველებო, მეც
მინდა გიამბოთ ჩეში ამბავი:

მე შევია ჩიტი მეტალავრე. ზო-
გი შექოხესაც გვეძახის, იმიტომ
რომ ჩენ ვიშენებთ ქოხის მაგვარ
ტალავრს. ოქვენ კი როგორც
გსურთ, ისე მიწოდეთ.

ჩენ, შეტალავრები, ავსტრა-
ლიაში ვცოლებოთ. გაგიღინათ
ავსტრალია? ავსტრალია არის ძალიან
დიდი კუნძული დიდ ოკეანეში,
თქვენგან ძალიან შორს.

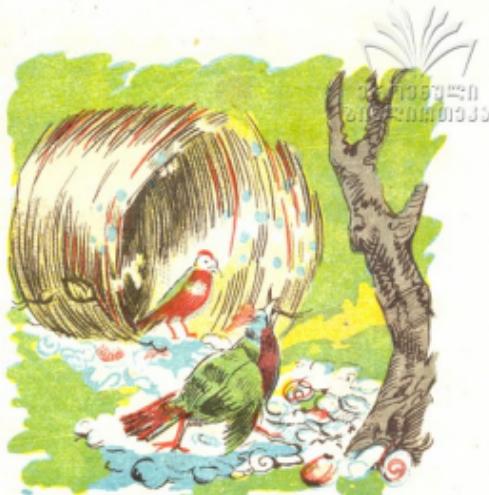
ჩენ ქვეყანაში ბევრი ტყები
და მდინარებია, იქ ძალიან ბევრი
ფრინველები და ცხოველებია, ჩენც
იმათ შორის, მხიარული მცხოვრები
ვართ...

შეცნიერები ბელურათა მონათე-
სავე ფრინველებად გვთვლიან. მაგ-
რამ კევხნით არ ვიტავი და ბელუ-
რებზე ლამაზნი ვართ. ზურგი და
ფრთხი პრიალა მწვანე ფერისა
გვაქვს, მეტრი - მუქი მოწითალო
და სიღიღით თქვენებურ შაშვებ
ცოტათი მოზრდილი ვართ.

ჩენ, მეტალავრებს, ძალიან
გვიყვარს წისიგრი ლამაზი ცხოვრება.
ვაშენებთ ქრელსა და ლამაზ ტა-
ლავრს... მე კი არ ვაშენებ, აშე-
ნებს მამა მეტალავრე. ხმელი ბალა-
ხის ღეროვებისაგან. პატარა ტალა-
ვრს კი არა, სიგრძით ერთ მეტრზე
შეტს. შიგა და შიგ კედლებს სილა-
მაზისათვის უფავილებს აწავს. ტა-
ლავრის იატაქს და ეზოს ფერადი
კინწებით და ნიჟარებით კირწლავს.

კი არ იტექროთ, რომ შე არ
ვეხმარებოდე. რასაკეირველია, მეც
შომაქვს სხვადასხვა პრიალა ნივთე-
ბი და ნაქრები ადამიანის ეზოში
თუ დაინახე, ან თუ რომელიმე ჩი-
ტმა ლამაზი ბუმბული დაპარგა
სადმე, ვიტაცებ და მეც ვრთავ
ჩენი ტალავრის კედლებს.

ტალავრში და ეზოში ლამაზი
ბილიკები გაგვყავს.

ტალავრს კარები არა აქვს. აი.,
ასეთი, დააკეირდით, ჩვენს სურათს
როდესაც მაგა ტალავრი აშენე
ბას დაასრულებს, საცეკვაოდ მეპა-
ტიება. ჩვენ ძალიან გვიყვარს ტა-
ლავრში და ეზოში ცეკვა-თამაში
და ბილიკებზე სირჩილი.

მამა შეტალავრე ჩემსე უფრო-
ლამაზია. მე თავზე პაწწინა ქოჩო-
რი მაქვს, იმას კი მარაოსავით გარა.
შლილი წითელი ქოჩორი აშევენებს
ფეხები ორივესაც ერთხაირად
წითელი და კოხტა გვაქვს.

ეს არის, არას სიამოვნო, ხრინ-
წინი ხმით ვმდერით.

როდესაც ცეკვა-თამაშით გავერ-
თობით, ტალავრის ახლოს ამოვ-
ჩიჩქინთ მიწას და ვაკეთებთ ბუდეს.
ჩავაგებთ შიგ ჩალა-ბულულას, ბუმ-
ბულს და ვდეგ სამ ოთხ, ან ხუთ,
მომწვანო თეთრ წითელხახებიან
კვერცხებს. მერე რიგრიგობით ვათ-
ობობთ ორივენი. ბარტყები რომ გა-
მოიჩეკებიას სიყვარულით უუვლით.
ისეთ საქმელს ვაქმევთ, როგორსაც
თვითონ ვკამთ: კიებს, ხეხილს და
მარცვლეულს.

ხდაურობა და ჭექა-ქუხილი ძა-
ლიან გვაშინებს და ამიტომ, ზღვის
ღელოების დროს, ნაირიდან საცხოვ-
რებლად ტყეში გადაფიცვართ.

სიცო ნაუშიმ
ნახატი 3. დაუბაშეილისა.

ბირჩევი გამხარავილი

ნაზარი ანდრო კანდელაკიძე

მიწამწვარას წამალი

პიესა ერთ მოქმედებად

მონაზილიონაშვილი: წითელყელსახვევებინი ბიჭი, ბაბუა კურდლელი, დედა კურდლელი, ბა-
კოები: ცანცალა, ცანგალა და ყურჩინდა.

სცენა წარმოადგინს დაბურულ ტყეს. დიდი მუხის ძირის ზის დალონებული დფდა
კურდლელი და ცურმლები ღამისღმით ჩიმოსტის. ბაბუა კურდლელი გაჯაჭრებული
დარას წინ და უკან და უყურაღდღოთ უშმებს დედა კურდლელს, რომელიც ცრე-
ლებს იშვერის თათებით, თან სლუკურით ლაპარაკობს.

დედა — აღია ვიცი რა ვწნა, როგორ მოვექცი ყურჩინდას. ის საძაგელი ისე ვა-
დიდებულდა, ისე გაიბლინდა, რომ ლამის თავი მომავალეობინდა!

ბაბუა — ისე იცის თავზე ხელის გადასამ! რა უყურო, რომ ნაბოლარა ბაჭითა..
გაანგებირე და ა, როგორ გაიგიდა თავს; მანიც რა დაშავა?..

დედა — ჯერ თვალის ტყვიილს იგონებდა, სულ შინ იჯდა, საშმელ-სასმელს ჩეკ
კუნიდებით. ბოლოს ცანცალამ და ცანგალამ უშმავია შეუტყვეს და შეარცევი-
ნეს. სამი დღე გაბურული იჯდა, თავისთვის ბუჩქებუნებდა. ახლა, ეს ერთი კერძა
უხნის ტყვიილს იმისწერს, მიზამწვარა მაქვსო... გუშინ მთელი დღე ყავარჯენების
კეტებას მოვანდომე.

ბაბუა — მიწამწვარა კურდლელს როგორ დაემართეა. ეგ ხომ ბაქშების ევალმყოფო-
ბაა, — ზაფხულში მეტი სირბილისაგან ფეხისგულებზე უჩინდებათ. ტყუის ეგ ავიზაკი.

დედა — აღბათ მონაღირის ბიჭი დაინახა. იმ დღეს კაჭლობით ჩამოირა აქეთ,
სოკოებს კრეფდა.

ბაბუა — რომელი ბიჭი?

დედა — აი წითელყელსახვევებინი კარგი ბიჭი.

ბაბუა — მალე უნდა მოვაჭვანოთ, თორემ გაიზრდება და დაგანელებთ, გაგა-
წვალებთ!

(ბაბუა და დედა კურდლელი დაუიქრებული სხეული. შემთხვის წითელყელსახვევებინი ბიჭი. კურდლელ-
ბი შეკრთხებიან და გაჭერდას დააპირდებნ).

- პირი — ნუ გეშინიანთ, კურდლებო, ნუ გაიქცევით, ნუ! მე თქვენი საუბარი მოვის
სმინე. ო ი ხეს ვიყაუ მოფარებული. მე გასწავლით მიწამშვარას წამილს:
- დედა — კურდინდას მე მოვაჟევიანებ!
- დედა — (აღტაცებით) მართლა?
- გაგუა — აბა შენ იცი ბიჭიკო, იქნებ რამე გვიშველო, თორემ ბაჭია გველუპება!
- პირი — კარგი. თქვენი აიალმყაფი ო, იმ კუნძულ დასვით და მეც ახლავე მოვალ,
ერთ წერტიშ მოვარენ!
- დედა — ეკ ბიქო მონალინის შვილია, კი ორ მოვგატუუს, თოფი ორ მოიტანის!
- პირი — (ჰუსს მოკრას ჩურჩულს) არა, კურდლელო, მე თქვენ ძლიერ მიყვარხართ...
- ომ, რომ იღოდეთ, როგორ მინდა თქენითან თამაში! ჩემი ნუ გეშინიანთ, დამიჯერეთ!
- გაგუა — კარგი ბიქო ჩანარი, გენდობით!
- პირი — ახლოებ მოვალ, ოლონდ იღოდეთ, რაც უნდა მოზღვს თქვენ ნუ შეშინდებით.
რაზან სიტუაცია მოვეცით, არავერს დაგიშვერებთ. (ბიჭი გაის)
- გაგუა — აბა, მოვიყაუ ის საძაგლი. ხდედა იმის გულისოფის რა საურობხში ვიგდებთ თავს!
- დედა — მოღირ, გავიქცეთ... ვაი თუ...
- გაგუა — არა მეტე... კარგი ყმაწველი ჩანა!
- დედა — (კურმინის შემთხვევა) კარგი ახლავე შემოციუან. (ფრთა კურდლელ გადის. ბაბუა აღდღუ-
შეგული დადის წინ და უკან, თან ბერდების საძაგლი ბაჭია, საძაგლი! მიარე წინის შემიტე-
შეკრისტალ შემორჩენებ ცანკალა და ცანკალა. მთ უკან მისადევს ყურანინდა, ჩასტეპული, გამუ-
შეიფრენდული ბაჭია ცანკალებშებ დაურჩებოდა კერძოს მოსამარებელი. დადაც შემოიტას).
- შრაბინდა — ვაი — ვაი მეტაცა, ... ორ მინდა ექიმი, არა!
- გაგუა — (მოისახე ხთი) ა, ამ კუნძულ დაჯერი! ახლავე ექიმი მოვა, თქვენც ჩემი
კარგება, გვერდზე მოუსხებით!
- შრაბინდა — ვაი, ვიო, უცხი, უცხი... ორ მინდა ექიმი, არა...
- გაგუა — ჩენ, ხსი, კრინტი, ა, ა აქ დაჯერი! (მავრები კუნძულ სხვებიან. ტაქში ბინდდება. ბა-
ჭი ივერიება ტუქმი სისტემა, მხოლოდ კუნძულინდას კენესა ისმის. უცებ უცის წმა ახლოვდება სცენაზე
შემოიტას მეტაცაცა ცანკალებშემული ბიჭი.)
- პირი — უ... უ... აქ ვის ტკიცე უცხი? (ბაჭიები შეცრობიან. ყურანინდა ფაქატების ფაქატების ფაქატების გადასას და ფაქატულით გარჩის. ცანკალა და
ცანკალა უცებ მისადებ. ბაბუა და დედა აპირებენ გატეცეს.)
- პირი — (თავის გარების სიღილი რცავდა) ნუ გეშინიათ, შე ვარ, ექიმი... ხომ მოვაჩინე
თქვენი ბაჭია! ახლა კი შევიღობით. უცებ ლამაზება და მეც მეშინია ნამდევილი
მეტაცა ორ შემხებელს!
- გაგუა — (ცანკალი) თუ გრძნდა, გაგა... გაგა ცილებთ!
- პირი — (სიყილით) არა განა მართლა მეშინია. ისევ მეღლის ტყავს წამიკისხმი და ჟერი...
ხეალუც ამოვივლი, თუ ეს წამილი ორ უცეველის!
- გაგუა — იცოცლებ, გაიზიარდე!
- (სცენაზე შემოიჩინა აცარაზებული ბაჭიები)
- შრაბინდა — დედოცო, რა იქნა მეგლი?
- დედა — წივიღდა შეილო. შეს შევსა აპირებდა, მიგრანტ ბაბუას პატივისცემით გაპატია.
შრაბინდა — უა უა... რა სახარელი იყო, რა ხშა ჰქონდა! თვალები ცეცხლავა
- უცლავდა...
- გაგუა — (დაცენებით მიაწოდეს ცანკალებს) აპა შეილო, ყავარჯენები!
- შრაბინდა — არა, არ მინდა!
- გაგუა — რაო, მოგიტინა მიწამშვარა?
- შრაბინდა — ტკიცილმა გ...გა... გგამიირა, ბაბუა...
- გაგუა — თუ გტეივა, ექიმს ხელიაც მოვიყავ!
- შრაბინდა არა, ბაბუა, არა... ჩ.ჩ.ჩემს დღეში არავერს ა...მტკიცედება!
- (ბაბუა კურდლელი, დედაც ურდლელი და ბაჭიები გულიანად იცინიან. კურბენდა დარცხუნილი დგას.)

ი რ მ ი ს ა

ხანძური ზღაპარი

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი
ცოლქვარი, ერთი ავნის კუწილელი ჰყა-
ვდათ და ცოტერბდნენ ბეღნიერად. ერთ
დღეს უცბად ჩამოპნელდა, ცალი გად-
მოვშვა რაღაც ცონელი, დედა ჰაერში
ატყეცა და დიაკარგა, მამა და აძლე გადაჭ-
ყეა და დარჩა ბავშვები იბლად. იგი შეე-
ჩინა ტყეში ერთ კოკლ იტეს, ძუძუს
სწორედა და თან დასდევდა.

გაიზარდა ბავშვი. ის არქაზე უშვი ერთი
მონადირე ნაილონმდა. მონადირე დაი-
ნახა რომ ირმის ბავშვი დასდევდა და
ლაუპირა დატყერა. ესროლა ქამინდი, ბავ-
შვები თოვე ვაწყვიტა და გაიტკა. გადაეკუ-
ბინა მონადირე მთფურთხონი ჯავერი, წა-
მოიყვანა კაცები ჯავერის სასროლად, მო-
ვიდნენ ტყეში, იპოვეს ის ბავშვი, ესრო-
ლეს ჯავერი, შემოახვევს. ბავშვები გაიწია
და გაწყვიტა, გაწყვეტილი ჯავერი მსრო-
ლელებს მოხვდათ და კულანი დაშავდნენ.
ლაჯდა დალონებული მონადირე. მიერდა
მასთან ბავშვი და უოჩხა:

— ნუ დალონებულხარ, ძალით არ და-
გნებდემ და, თუ მიძმიბ, დავმომილ-
დეთ.

გაეხარდა მონადირეს, წიმოიყვანა სახ-
ლში და სახელიდ ირმისა უწინდა. სახ-
ლიროდ ერთიდ დაფორუნენ, მეგრამ ირ-
მისა ლონით სჯობდა მონადირეს: გასტყო-
რნიდა ისახს მონადირე და მოურბენი-
ებდა ირმისა; გასტყორციდა ირმისა
ისახს და ცრარმათს იქთბ გადაჭყარვედა.

და არემარეში ერთი კულიანი იყო.
შეშერდა მონადირის და ირმისას მეცობ-
რობა, მონადირის ცოლი ივალ გახადა და
მონადირეს უთხრა: — კოქლი ირმის გულ-
ლევილი მოაჩჩნის და შას ირმისას მე-
ტი ვერავინ მოიკრას.

წავიდა ირმისა ტყეში, ნახა თავისი გა-
მზრდელი კოჭლი ირმის, შეებრალა, და-
უჯდა, დაუკუნა თულები და უკან ხელ-
იარილი გამობრუნდა. ესმა უაჩესად
გახდა მონადირის ცოლი, — უკედაების
წყალი მოვიტანოს ირმისამო, უთხრა კუ-

დღიანშა. ძმობილისათვის თავს არ დაზოგავდა ირშისა, წავიდა უკვდავების წყლის საძებნალ. ბეკრი იარა თუ ცოტა იარა, ერთ მუხის ქვეშ დაჯდა დასასვერებლად. მუხაშე ფრთამორტებილი ფასკუნჯი იყო. ფასკუნჯი ჩამოსახა:

— ირმისაც, გზას გასწავლი და უკან დაბრუნებისას უკვდავების წყალი შეიც მომიტონება — კარგი, — უთხრა ირმისამ. გათვებისას გაუდგა გზას, ცხრა მთა გადაიარა და ტრილ მინდონს გავიდა. ხედავს ხალხი შეგროვილა და მაღალ კლდეს გასცერის დანახეს ირმისა და შესჩივლეს:

— უკვდავების წყალისათვის ვართ მოსული და ცხრათვისი დევი არ გვანდებსო, — კულის თავისი გატირება ჭრინდა: ზოგს შეილი ჰყველა ავად, ზოგს შემძელო.

— მე გიშველით, — უთხრა მათ ირმისამ. მიუხსლოვდა თუ არა იმ კლდეს, სადაც უკვდავების წყლით გამდინდობდა, კლდე ვაისნა და ცხრათვისი დევი გაღმოვდა:

— ჰეი, ვინ არის ჩემს საპრანგებელში რომ მოსული, ჩემი შიშით მის ჭირქელას ერ გაუტენებია და ცაში ფრინველსა.

— აქ მოპრანდი და მოგახსენებო, — უპასუხა ირმისამ. წილიერდა დევი. ისეთი უზარმაზარი იყო, რომ მის უეხის დადგმაშე მიწას ზანზარი გაპერნდა. შეეშინდა ხალხს;

— უკან გამობრუნდი, თავს უშველეო, — დაუყახეს ირმისას, მაგრამ ირმისა დევისაკან გაევნა ჩატიოდა ცეკვა, მორქნი და მიწაში კოტებამდე ჩასკა. ახლა ირმისამ მოიქნა დევი და მუხლებამდე ჩასკა. ხალხს იმდე მიეკა. მოეშველნენ ირმისამ და მოკელეს დევი. წილიერდა ირმისამ წყალი გამოუარი დატრილ ფასკუნჯს და ფრთა გაუმრთელი. ფასკუნჯმა ერთი ფრთა გამოიძრო და უთხრა:

— თუ გაგიკირდეს, ჩემი სახელი ახსენე და მაშინვე შენთან გაეჩნდები.

ირმისამ თავისი გამზრდელი ირგმი იპოვნა ტყეში. იმასაც ფეხი დაპანა და მოურჩინა, დაარჩენი წყალი წამოიდო და თავის ძმობილ მონადირეს მოუტანა.

ისევ გამონდა ის კუდიანი და იწინავა /
უთხრა:

— თუ სეით ლონიერი ხარ, უდიდესობა უენს რატომ არ დაიხსნა, გვილე შეას
რომ ჰყავს მოტაცებული.

დაღონდა ირმისა: — თურმე დედა შეავს და მე კი არ ვილდი! — გააეთვარი მონადირეს ძმობილისათვის ისეთი შევალდისარი, რომ თორმეტი კაცი ვერ დასრულავდა. გადაიკარა შარტზე ირმისამ და მონადირეს გამოემზევდომა.

— მეც თან გამოგყვები, ძმობილო, — სთხოვა მონადირემ.

— არა, — უპასუხა ირმისამ, — ცხრა დღე დამიცადე და თუ ვერ დაპრუნდა, ჩემს საძებნელად წმოდი.

გაუდგა ირმისა გზას, თავის დედობილ ირებს გაუარი და ჰყითხა.

— გველებაპის საბრძანებელში მივდივარ და როგორ მივაგნო?

— მე ვერაუქრის გიშველი, ეგებ ფასკუნჯი დაგვემართსო — უპასუხა ირმისამ.

გაბასენდა ირმისა ფასკუნჯი, უბილან ძმილობრ ურთია და დაიხახა:

— სადა ხარ ფასკუნჯო, ებლა მივირს უენი თავიო.

ფრთებს შეილით მოთრინდა ფასკუნჯი. შეისვა ირმისა მხარტზე, ისყვანა ლრუბლებში და იქიდან შეა ზღვაში კუნძულზე ჩამოსახა.

ხედავს ირმისა: კუნძულზე კოშეი დგას, გარშემო გველებაპი შემოსწოლია, კუდი პირი უჭირას თვალებიდნ ცეცხლს თორქევეს. გამზობელი შევიდან მხეთუზარებმა და ირმისას დაუძხა:

— ქედან ჩემია წარი, თორებ თუ გველებაპი გამოილებია ერ გადაუტებისო! — რა იცის თუ თავისი შეილია!

— შენ ნუ გვემინან, — შესახა ირმისამ. — სწორედ მაგას ვეძებდოო.

გველებაპს გამოელება და დააღი ხახა. ტყორუნა ირმისამ ისარი და გველებაპი მიწას პირამა მიაკრა. მოაქნიო გველებაპმ კუდი და ირმისა შიგ მოაწევდოა. იშიშელა ხეალი ირმისამ და ხახაში ჩატრა. გველებაპის იშხივირმა დაპნიდა ირმისა. ჩამოირბინა კოშეიდან ქალმა, თ-

ის მხენელს დაწერდა, მაგრამ ვერ ასულიერებს! საქონი რომ გაუსწია, თავისი შეკლის ხალი იყო და ცრუმლები ჩინოჟარია. დაეცა დედის ცრუმლი იჩინისა, გამოფეხიშლდა იჩინისა და თქვა:

— ნუ გეშინია, დედილო, ახლა აღარა მიქირს რო.

წმონიუანა დედა და სამშეილობოს გამოიღნენ. იქ რომ იჩინისა გველეშაპს ებრძოდა, იქ დარჩენილ კუდინს ღონე გამოეცალა. თურმე გველეშაპის ძალა უდგა და იჩინი დალუპერა თევითონაც გა-

თვედა. ცხრა დღე მიიღია. დალუპერა მონაცირე და საძებნა წაეცდა. იმ ტუში გაიარა, სადაც იჩინისა მიმართებოდა ნინა, ხედავს: უზარმაშაბარ ფაქერები ცალკე ცალკე და ფრთხევები იჩინისა და იმისი დედა უსხედან. ერთიც შემოველო ფაქუშები იქაურობას და ჩამოსხა არივნი. სიბარულით შეეგძა მონაცირე, მოიჩინია ირგვაც. ირმისას გამარჯვება მიულოცეს და ცხოვრობდნენ ბედნიერად. ჭირი იქა, ლხინი აქა, ქართ იქა, ფეხილი იქა

დამუშავებული მაყვალა მრეცლოშვილის მიერ

ნახატები შალა ცხადაძისა.

წვალინდელი მასპინძელი

ჩოგორ ხარობს ჩემი ბალი
აბა, ერთი ახდა ნახეთ,
თუ ჩა ზრუნვით მოვუარე,
ჩა ფაქიზად შეეინახე

პირველად რომ გვინახუდეთ
ჩოგის იყო? — შაჩანინიხა!
მაშინ მხოლოდ ნერგებს ვრგავდი,
სურ თოთოს და ვაწანინას.

იმის შემჩერ ჩრდ გავიდა:
გუდოვინე ჩირმა-გარტით

დავაკეაცენ ხეხიდები,
შეიმოსხენ მწვანე ფარით

წელს აყვავდა ნაირეცად
ქრიავი თუ მსხადი, ვაძღი;
ალებადი ჰატამაძეს ჰევას
საცვავაოდ ხედებ გაძლის,

ცორტა კიდევ მომითმიზუთ
დაგვიცება მაღა რთველი,
ნინინაგ ხილუდით
დაგიხვედებით მასპინძელ!

მ ა რ წ ყ ვ ი

— უჰ, რამდენი მარწყვია! — წამო—
იძახა ბიძასთან სტუმრად მისულმა
მხიამ. იგი სიხარულით ათვალიერებდა ბალის კვლებში მწიფე ნაყოფით დახუნდლულ მარწყვის პატარა ბუჩქებს.

— მხია გარეცხე, ისე არ ჭამო, —
უხთრა ბიძამ და პატარა კალათი
გაუწოდა. მხია მარწყვის კრეებას
შეუდგა.

— რა ლამაზია! ძია გიორგი, საიდანა გაქვთ ამდენი მარწყვი, ჩვენ ბაღში რატომ არ იზრდება? როგორ მინდა მექონდეს იმდენი მარწყვი, რომ მთელ წელიწადს არ გამოძლიოს, — თქვა მხიამ.

— მარწყვის შენახვა შეიძლება მურაბად, ჩირად, ტქბილი წევით, ისე, რომ ზამთარშიაც პირს გაისვლებ.

— მაგრამ ამდენი მარწყვი სად გვექნება, ძია.

— მარწყვის გაშენება ძნელი არ არის. აა, შენც შეგიძლია ეზოში გქონდეს.

— მასწავლე ძია, როგორ გავაშენ!

— რაკი გინდა, გვტკვი. ჩემო მხია, მანამდე კი შენ შეექეცი, — უბასუხა გიორგიმ და იქვე მოჩუქუხებ წყაროს მარწყვის გასარეცხად კალათა შეუშვირა.

— მარწყვი სამნაირი გზით მრავლდება: თესლით, გამონაზარდებით და ბუჩქების დაყოფით. თესლს თუ დასთეს, ორ-სამ წელიწადში პატარა ბუჩქებად გაიზრდება, მას ზაფხულში და ვეტოვებთ რამდენიმე გამონაზარდს, რომელიც ფეხვებს გაიდგამს, და ივნისში მიწას მიაყრიან, გამონაზარდი ახალ ფეხს გაიკეთებს და აგვისტოში გადაირგვება ერთმანეთისაგან ცოტაოლენი დაშორებით; მხოლოდ, ნიადაგი უნდა მოვუმზადოთ; მარწყვი ყველგან შეგვიძლია

გავაშენოთ: ბოსტანში, სკოლის კარშიდამოზე. ახალგაზრდა ხეხილებს შორისაც კარგად ხარობს. იცი მხია, ერთ ჰეკტარზე რამდენი მარწყვი მოვა? ხუთიათას კილოგრამზე მეტი. ძარწვი სამკურნალოდ გამოსადეგია; გულის აფადყოფობისათვის წამლად ხმარობენ, დადინიანის სხეულის ზრდას ხელს უწყობს, მარწყვის ნაყოფში ბევრი სასარგებლო ნივთიერებებია და ბავშვებმა ბლობმდ უნდა ქამონ, რომ კარგად იყვნენ.

ამ სიტყვებზე მხია წამოხტა:

— ძია გიორგი შეიძლება ეს კალათან წავიღო?

— უკველად. ჩემო მხია, ოლონდ ჯერ შევავსოთ.

მინამ ძარწვით სავსე კალათას ხელი დავლო სახლის კარი, სადაც ქალაქიდან ჩამოსული, მისი ავადყოფი მდა იწვა

— შალვა! აა რა მოგიტანე! კამე და მალე მორჩები! — უხთრა მხიამ და ქალათი გაუწოდა.

შალვა სიმძონებით შეექცეოდა და იქნა შეიძლება მარწყვის და მაღლობის ნიშანად მხიას ულიმდა.

გ. მირიამ-
ნახატი 3. დაფუძნდებისა

მართას სტუმრები

რა არა აქვს, „დათვი“, „სპილო“, „ჩიტი“ თვალს რომ ახაშეამებს, ოთხე მეტი დელფალა მის თახაზში ათვეს ღამეს. არვის აკლებს ძხოუნველობას, თავს დაჭხარის ყველას შართა. აი, გუშან სიხარულით მათ სადილიც გაუშართა. თუმცა ბევრი მოილხინეს,

დაიღალა მართა მღერით, — უძრავისადმი გული დაწყდა, რომ სტუმრებში მის მიღროვეს არაფერი. როს შებინდუა, მოწირებით მიუჩინა ყველას ბინა და შემდეგ კი მარტოლ-მარტომ სუფრას თვითონ მოუღაინა.

ვახავ გოგონელი

სოფლისაკენ

გამოზაფხულდა, ჩამოცხა...
ხწევდა დამთავრდა სკოლებში.
ასელა გარეია სოფელი,
განაფარდება ტოლებში.
ჰქი, ჯინ მოსხვლის, სოფელში
რამდენი გარეი რამ არი:
ტექში სოფო და თხილია,
შინდგოდა მარწევია მრავალი.

ნაკადულები გვისმობენ
ტოტებს გვიწევენ არები,
ძორს, დახაფიებულ ციხემდის
კლდის ბილაკებაც გვევისთ.
როცა ხწევდის დრო დადგება,
სკოლას გერივით წიგნებით...
როგორც აქაძეებ, შეჩინებაც,
კვლავ ხუთოხენა ვიწებით.

ზურაბ ჭავჭავაძე

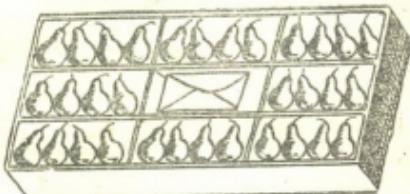
450

გასართობი

✓

გია და მსხლები

ბებიამ გიას კახეთიდან მსხლები გამოატანა. ბებიამ მსხლები კუთში ისე ჩააწეო როგორც სურათზეა ნაწევენები; სიგრძეზე და სიგანეზე თორმეტ-თორმეტი გამოიღოდა და წერილშიაც ასევე ჩასწრო. გიამ ოთხი ცალი მსხალი მოაქლო: — აბა თუ მიხვდებიანო, — დანარჩენები კი

ისე გადაალაგა რომ სიგრძეზე და სიგანეზე ისევ თორმეტ-თორმეტი გამოიღოდა. გამოიკანო! როგორ გადაალაგა გიამ მსხლები?!

შედგენილია ქეთევან კორაშვილის მიერ

პასუხისმგებელი რეზავტორი 40318 გარიბანი

სახურავებით კოლეგია: გრ. აგაშიძე, ივათერიძე გურჯაევაძე, ირისა გრიგორიძე, ილია სიგარელიძე, თიმოთიძე თუშანიშვილი, გაგვალა გრიგორიშვილი, ნათალია ურაფრავილი, გალია ცალაძე, გალია ცალაძე.

ასე გასწევს სახლ-კარი
ზანგის მამა-პაპათა,
ფერული გარნა ქოხისგან
ისიც ქარძა გამჭანტა.

(გრეგოლ აბაშიძის

„რუსთავის გერბის დაზიანება“)

69/30

48-136

საქართველოს
სიმამაცოւლის

„ДИЛА“ - ежемесячный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ № 6. 1948 г.

გამოშეცვლობა „კომუნისტი“. მეფექციის მიმართული თბილის, ლენინის ქ. № 28 1 სამთ. კუს. 3-81-55

გამოშეცვლობის შეც. № 56 სტანდის შეც. № 991. ტირაჟ 7000 ფ. 09699 ფასი 5 გან.

ლ. მ. ბერიას სახელმწიფო პოლიტიკური მუზეუმის მიერთების ქადაგის მიერთების მიერთების ქ. № 28.

ფერადი ილუსტრაციები დანაკვეთილა საკუთრებულ მრეწველ სამარისტოს ლითოგრაფიაში